TA'LIM JARAYONIDA MOTIVATSIYANING AHAMIYATI

Mualliflar: **Yo'ldosheva Sevara**
Karimboyeva Charos
Ta'lim yo'nalishi: Psixologiya | Guruh: 26/2
DOI:https://doi.org/10.5281/zenodo.24454147

Annotatsiya

Ushbu tezisda ta'lim jarayonida motivatsiyaning ahamiyati, uning talabalarning bilim olishga bo'lgan qiziqishi, o'quv faoliyati va shaxsiy rivojlanishiga ta'siri yoritilgan. Shuningdek, motivatsiyaning ichki va tashqi turlari, ta'lim samaradorligini oshirishdagi o'rni hamda talabalarni bilim olishga undovchi psixologik omillar tahlil qilingan.

Ключевые слова: мотивация, образование, студент, учебная деятельность, интерес, знания, цель, развитие личности, внутренняя мотивация, внешняя мотивация.

Kirish

Ta'lim jarayonida motivatsiya muhim o'rin tutadi. Motivatsiya insonni muayyan faoliyatga undaydigan, maqsad sari harakat qilishga yordam beradigan psixologik omildir. Talabaning bilim olishga bo'lgan qiziqishi, darslarda faol qatnashishi va o'z ustida ishlashi ko'p jihatdan motivatsiyaga bog'liq.
Hozirgi ta'lim tizimida talabalarni faqat bilim bilan ta'minlash emas, balki ularning mustaqil fikrlashi, izlanishi va o'z imkoniyatlarini rivojlantirishiga ham katta e'tibor berilmoqda. Shu sababli ta'lim jarayonida motivatsiyaning ahamiyatini o'rganish dolzarb hisoblanadi.

Asosiy qism

Motivatsiya insonning ehtiyojlari, qiziqishlari, maqsadlari va intilishlari bilan bog'liq bo'lib, uning faoliyatini boshqaradi. Ta'lim jarayonida motivatsiya talabalarni yangi bilimlarni o'rganishga, qiyinchiliklarni yengishga va o'z oldiga qo'ygan maqsadlariga erishishga undaydi.
Motivatsiya ikki asosiy turga bo'linadi: ichki va tashqi motivatsiya. Ichki motivatsiya talabaning bilim olishga bo'lgan shaxsiy qiziqishi va yangi narsalarni o'rganish istagidan kelib chiqadi. Tashqi motivatsiya esa yaxshi baho olish, rag'batlantirish, ota-ona yoki o'qituvchining talablarini bajarish kabi omillar bilan bog'liq.
Ta'lim jarayonida ichki motivatsiyaning rivojlanishi muhim ahamiyatga ega. Chunki bilim olishga qiziqqan talaba darslarni yaxshiroq o'zlashtiradi, mustaqil izlanadi va o'z bilimlarini oshirishga intiladi. Motivatsiya talabaning o'ziga bo'lgan ishonchini kuchaytirib, faol va mas'uliyatli bo'lishiga yordam beradi.
Motivatsiyani shakllantirishda o'qituvchining roli ham katta. O'qituvchi darslarni qiziqarli tashkil etishi, talabalarni qo'llab-quvvatlashi, ularning fikrlarini tinglashi va erishgan yutuqlarini rag'batlantirishi lozim. Samimiy munosabat va qulay ta'lim muhiti talabalarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini oshiradi.
Bundan tashqari, motivatsiya talabaning kelajakdagi kasbiy faoliyatiga ham ta'sir ko'rsatadi. O'z maqsadini aniq belgilagan va bilim olishga intilgan talaba kelajakda o'z kasbining yetuk mutaxassisi bo'lib shakllanishi uchun zarur ko'nikmalarga ega bo'ladi.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, motivatsiya ta'lim jarayonining ajralmas qismi bo'lib, talabalarning bilim olishga bo'lgan qiziqishi va faolligini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Motivatsiya orqali talabalarda mustaqil fikrlash, o'z ustida ishlash, maqsadga intilish va mas'uliyat hissi rivojlanadi. Shuning uchun ta'lim jarayonida talabalarni rag'batlantirish, ularning qiziqishlarini hisobga olish va qulay psixologik muhit yaratish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Ryan, R. M., & Deci, E. L. Self-Determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation.
2. Maslow, A. H. Motivation and Personality.
3. Covington, M. V. Motivation and Learning.
4. Pedagogik psixologiya bo'yicha o'quv adabiyotlari.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.